

- Rikstrygdeverket
- Familie- og pensjonsavdelingen

BARNE OG FAMILIEDEP.	
ARKIVNR.	323.24
17 FEB 2005	
SAKSBEH.	SIGNE
SAKSNR.	2004/05463

- 057

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

Trygdeetaten

Vår dato: 9. februar 2005
Vår ref: 2004/07707-008
Deres dato: 23. desember 2004
Deres ref: 200405463-/BGUS

Saksbehandler: Kari W. Espeland
Direktenummer: 22 92 73 18

Høringsnotat: Forslag om å innføre obligatorisk mekling ved samlivsbrudd for samboere med felles barn og å oppheve barnelovens definisjon av vanlig samværsrett

Viser til departementets oversendelse av høringsnotat av 23.12.2004 mottatt i Rikstrygdeverket 28.12.2004.

• OBLIGATORISK MEKLING FOR SAMBOERE

Rikstrygdeverket er enig i de reelle hensyn som ligger til grunn for departementets forslag om innføring av mekling for samboer med fellesbarn under 16 år. Barns behov ved foreldrenes samlivsbrudd, er åpenbart uavhengig av foreldrenes sivilstand.

Når det gjelder forslaget om å gjøre retten til utvidet barnetrygd avhengig av mekling, er Rikstrygdeverket imidlertid av den oppfatningen at forslaget bør utredes nærmere. Forslaget er mer enn en ren sanksjonsbestemmelse, det innebærer også at det reelt sett innføres et nytt og absolutt inngangsvilkår for utvidet stønad. Trygdeetaten administrerer ulike ytelser som retter seg mot gruppen enslige forsørgere. Dette gjelder ulike ytelser etter folketrygdloven kapittel 15 og ordningen med bidragsforskudd. Det er i stor grad de samme reelle hensyn som ligger til grunn for de ulike ytelsene. Dette tilsier, etter Rikstrygdeverkets oppfatning, at det i størst mulig grad også bør være harmoniserte inngangsvilkår for når retten til de ulike ytelsene til enslige forsørgere inntreffer. Det kan bli vanskelig å oppnå forståelse for, at ytelser som retter seg mot gruppen enslige forsørgere, skal ha grunnleggende ulike inngangsvilkår.

Postadresse:
Rikstrygdeverket
Familie- og pensjonsavdelingen
Postboks 5200 Nydalen
0426 OSLO

Kontoradresse:
Sannergata 2
OSLO

Telefon:
22 92 70 00

Gironr:

Foretaksnr:
NO 974 760 924 MVA

Internettadr:
www.trygdeetaten.no
E-postadresse:
rtv@trygdeetaten.no

Telefaks:
22 92 70 70

Nærmere om forslaget

Vi forutsetter at forslaget er ment å omfatte både samboere med bare fellesbarn og samboere med både fellesbarn og særkullsbarn.

Etter dagens regelverk inntreer retten til utvidet barnetrygd ved samlivsbrudd og kan utbetales fra måneden etter bruddet. Departementet foreslår at retten til utvidet barnetrygd i de tilfellene som her omtales først inntreer når meklingsattest er utstedt, og stønaden dermed først utbetales fra måneden deretter. Vi antar at det er barnets alder (16 år) ved selve samlivsbruddet som avgjør om retten til utvidet barnetrygd er avhengig av meklingsattest eller ikke.

Det forekommer tilfeller der det oppstår et samlivsbrudd mens familien oppholder seg i utlandet. Krav om eventuell meklingsattest i slike tilfeller er ikke omhandlet i høringsnotat. Dette kan gjelde for eksempel følgende situasjoner:

- begge foreldrene skal fortsatt oppholde seg i utlandet etter samlivsbruddet, og det foreligger fortsatt rett til barnetrygd fra Norge, enten på grunn av nasjonale regler eller etter bestemmelser i EØF-forordning 1408/71, eller
- den ene av foreldrene kommer til/tilbake til Norge i forbindelse med samlivsbruddet.

Det må i tilfelle avklares om det også i slike tilfeller skal kreves meklingsattest for at det skal foreligge rett til utvidet barnetrygd, og om dette i tilfelle er praktisk mulig å gjennomføre.

• OPPHEVING AV BARNELOVENS DEFINISJON AV VANLIG SAMVÆR

Når det gjelder oppheving av barnelovens definisjon av vanlig samvær vil ikke dette få noen vesentlig betydning verken for barnetrygd eller bidrag.

Folketrygdloven § 14-14 andre ledd har henvisning til barnelovens definisjon av "vanlig samvær".

Bestemmelsen i folketrygdloven § 14-14, andre ledd lyder:

"Adopsjonspenger ytes også til person som har foreldreansvar når den andre av foreldrene dør, eller får tildelt foreldreansvaret i medhold av barneloven §§ 38 og 63, såfremt vedkommende har hatt mindre samvær enn tilsvarende barneloven § 43 andre ledd."

I høringsnotatet går det frem at § 14-14 andre ledd kan komme til anvendelse i tilfeller hvor en av foreldrene dør, og barnet skal flytte til den gjenlevende forelder som barnet har hatt liten kontakt med. Rikstrygdeverket vil presisere at § 14-14 andre ledd også kan komme til anvendelse hvor andre enn foreldrene overtar foreldreansvaret. Det kan for eksempel være besteforeldre eller andre familiemedlemmer som har hatt liten kontakt med barnet, slik at det er behov for permisjon for at denne personen skal etablere et forhold til barnet.

Når legaldefinisjonen i barneloven oppheves mener departementet at det ikke er behov for å ha en eksakt regel i lovgivningen, men at det kan lages en mer generell formulering som gir veiledning for skjønnsutøvelse. Rikstrygdeverket mener at det er nødvendig at forarbeidene gir en mer konkret beskrivelse av hvor liten kontakt det skal ha vært mellom barn og person som overtar foreldreansvaret for at retten til ytelser etter folketrygdloven inntreer. Selv om det er få slike saker mener vi det er viktig at regelverket er forutsigbart på dette området.

I forarbeidene til dagens bestemmelse, Inst. O. Nr. 1001 (1996-97), går det frem at begrunnelsen for gi ytelser fra folketrygden er et ønske om å legge forholdene til rette slik at den framtidige omsorgspersonen får anledning til å etablere et forhold til ett eller flere barn og hvor slikt forhold ikke tidligere er etablert.

Rikstrygdeverket forstår departementet slik at det retningsgivende for om vedkommende skal gis ytelser etter folketrygdloven fortsatt skal være en vurdering av om det foreligger et etablert og nært forhold til barnet eller ikke. Vi ber om at forarbeidene beskriver hvilke kriterier som skal legges til grunn i en slik vurdering. En slik beskrivelse kan innarbeides i vårt rundskriv.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

For trygdeetatens del vil ikke forslagene om

- innføring av obligatorisk mekling ved samlivsbrudd for samboere med fellesbarn under 16 år, eller
- oppheving av barnelovens definisjon av vanlig samvær, ha noen særlig administrativ eller økonomisk konsekvens.

Rikstrygdeverket ser derimot på forslaget om

- krav om meklingsattest for rett til utvidet barnetrygd ved samlivsbrudd for samboere med felles barn under 16 år,

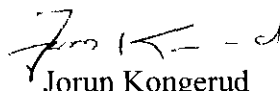
som uheldig sett i forhold til ønsket om å harmonisere de generelle inngangsvilkårene for rett til ytelser til enslige forsørgere. Dette vil også være med på å gi et uoversiktlig bilde av ens rettigheter sett fra søkerens side i forbindelse med samlivsbrudd.

Det vil som departementet sier kunne bli noe innsparing på stønadsbudsjettet i forbindelse med at retten til utvidet stønad gjøres betinget av fremlagt meklingsattest, slik at det kan ta noe lenger tid en i dag før rett til utvidet barnetrygd inntreer.

Det vil ikke være behov for endringer av betydning i IT-systemene pga forslagene, men det vil medføre behov for endringer i rundskriv, blanketter, brosjyrer, standardbrev osv. Det antas likevel at dette ikke vil medføre kostnader utover det som Riskstrygdeverket er ment å skulle ta innenfor eget budsjett.

Med hilsen

Arild Sundberg
Trygdedirektør

Jorun Kongerud
Avdelingsdirektør